

Norrköping den 19/11 2015

Vegetarisk* mat som norm i kommunal verksamhet

Det finns många starka skäl till att minska konsumtionen av kött. I den omställningen bör den offentliga verksamheten i kommuner och landsting vara drivande. Vi äter idag 40 procent mer proteiner än vi behöver och köttkonsumtionen ökar (1).

Vegetarisk mat är i flera avseenden ett hälsosamt alternativ inte bara för vuxna utan även för såväl barn som tonåringar (2). Livsmedelsverket, Folkhälsomyndigheten och Statens beredning för medicinsk utvärdering (SBU) förespråkar alla ett ökat intag av livsmedel som grönsaker, baljväxter och nötter (3). I motsats till detta har svenskarna ökat sin köttkonsumtion med nära 8 kg per person och år under en tioårsperiod (4). Ett intag av över 500g kött per vecka ger ökad risk för förtidig död i hjärt- och kärlsjukdom, vissa cancerformer samt stroke (5, 6, 7). Det har hjärtavdelningen i Örebro tagit fasta på och har nu vegetarisk mat som norm

Att äta mer vegetariskt minskar dessutom miljöpåverkan inom en rad områden, något som påverkar både oss som lever idag och framtida generationer.

Animalieproduktionen står för nästan en femtedel av världens växthusgasutsläpp (8) och är tillsammans med transporter och boende den sektor där hushållen har störst påverkan på klimatet. Detta beror dels på att det går åt stora mängder energi för att framställa kött jämfört med vegetabilier, dels på att idisslare producerar metan, en växthusgas 21 gånger starkare än koldioxid.

Köttkonsumtion leder även till andra miljöproblem. Näringsförluster i relation till mängden näringsämnen i det färdiga livsmedlet är större i kött- och mjölkproduktion jämfört med växtproduktion. Detta bidrar till övergödningen av Östersjön vilket är en regional angelägenhet som bland annat drabbar Norrköpings kommun. Övergödning av Östersjön leder till mer algblomning och syrefria bottenar. (9).

Idag tillämpar kommunen konceptet S.M.A.R.T. mat. Där står att av de två rätter som erbjuds i kommunal verksamhet *kan* ett vara vegetariskt, att andelen vegetarisk mat ökar samt att 25% av köttet byts ut till spannmål och baljväxter till år 2020. Det är inte tillräckligt omfattande för att signifikant minska köttkonsumtionen, det behövs mer åtgärder om kommunen på allvar vill värna om både invånare och miljö. Den pedagogiska aspekten med att visa barn och unga att fullvärdiga, smakrika och mättande måltider kan bestå av bara vegetabilier är likaså viktigt inför framtiden.

Sedan 2010 då frågan senast var aktuell i kommunen (KS-129/2010) äter vi 2 kg mer kött per person och år (10), nu är det hög tid att vi ändrar riktning och att Norrköpings kommun visar vägen.

För att på ett effektivt sätt minska vår miljöpåverkan och därmed ta ansvar för våra barns framtid samtidigt som såväl unga som gamla i kommunen får en hälsosammare kost föreslår Feministiskt initiativ:

- **ATT Norrköping kommun serverar enbart vegetarisk kost minst tre dagar i veckan i alla kommunala verksamheter.**

- **ATT kommunens kostpolicy revideras enligt detta.**
- **ATT texten på sida 9 i kostpolicyn angående specialkost behålls ("Alla som av etiska eller religiösa skäl har behov av specialkost erbjuds sådan i möjligaste mån av hög och säker kvalitet. Alla som av medicinska skäl har behov av specialkost ska få det")**

För Feministiskt initiativ,

Sandra Isaksson

Sofi Holmin Fridell

---

*I denna motion avser vegetarisk kost lakto-ovo-vegetarisk kost, d.v.s. inkluderande ägg- och mjölkprodukter.

---

1. <http://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/miljoklimat/ingenovergodning/jordbruketochovergodningen.4.4b00b7db11efe58e66b80001608.html>
2. <http://www.lakartidningen.se/Klinik-och-vetenskap/Klinisk-oversikt/2014/03/Vegetarisk-mat-ar-bra--aven-for-sma-barn/>
3. <http://www.lakareforframtiden.se/kost-och-halsa/vilken-kost-ar-optimal-for-halsa/>
4. http://statistik.sjv.se/PXWeb/pxweb/sv/Jordbruksverkets%20statistikdatabas/Jordbruksverkets%20statistikdatabas__Konsumtion%20av%20livsmedel/JO1301K2.px/table/tableViewLayout1/?rxid=5adf4929-f548-4f27-9bc9-78e127837625
5. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3712342/>
6. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/23169473>
7. http://www.livsmedelsverket.se/globalassets/rapporter/2014/2014_livsmedelsverket_3_cancer_red_processed_meat.pdf?id=5134
8. <http://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/miljoklimat/begransadklimatpaverkan/kottochklimat.4.32b12c7f12940112a7c800011009.html>
9. <http://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/miljoklimat/ingenovergodning/jordbruketochovergodningen.4.4b00b7db11efe58e66b80001608.html>
10. http://statistik.sjv.se/PXWeb/pxweb/sv/Jordbruksverkets%20statistikdatabas/Jordbruksverkets%20statistikdatabas__Konsumtion%20av%20livsmedel/JO1301K2.px/table/tableViewLayout1/?rxid=5adf4929-f548-4f27-9bc9-78e127837625